

**DEPARTAMENT TÈCNIC DE
PREVENCIÓ DE L'ABSENTISME
ESCOLAR**

MEMÒRIA CURS 2022/2023

PRESENTACIÓ

1. –SITUACIÓ DE L'ABSENTISME ESCOLAR DURANT EL CURS 2022/23

- 1.1 Expedients d'absentisme oberts segons nivells d'ensenyament al llarg del curs 2022/23
- 1.2 Casos iniciats en cursos escolars anteriors, segons nivells d'ensenyament
- 1.3 Absentisme escolar per zones d'escolarització
- 1.4 Evolució de l'absentisme en els últims 10 anys
- 1.5 Menors sense expedient.
- 1.6 Absentisme i escolarització
- 1.7 Casos derivats a la Fiscalia de Menors
- 1.8 Tancament d'expedients d'absentisme escolar

2.–ALTRES ESTADÍSTIQUES

- 2.1. Absentistes per edat
- 2.2. Absentisme, distribució per mesos
- 2.3. Absentistes per nacionalitat
- 2.4. Absentistes per sexe

3.–COL·LABORACIONS DE LA POLICIA

4.–ACTIVITATS PREVENTIVES.

- 4.1 L'Escola de la Reina
- 4.2 APAE
- 4.3 Tallers

5.– COMISSIÓ TÈCNICA MUNICIPAL DE PREVENCIÓ I CONTROL DE L'ABSENTISME ESCOLAR

PRESENTACIÓ

Durant el curs escolar recentment finalitzat 2022/23, hem assistit a un creixement en l'activitat relacionada amb la lluita contra l'absentisme escolar. Unit al treball preventiu i d'intervenció que realitzem any rere any, hem constituït la "Comissió Tècnica Municipal de Prevenció i Control de l'Absentisme Escolar", al maig del 2022, entrant en ple funcionament en aquest curs escolar que acabem de concloure 2022/23.

La Comissió ha obert una via de comunicació important entre els diferents agents que treballem amb la problemàtica absentista, permetent-nos compartir informació, inquietuds, experiències i noves idees en el treball de l'absentisme escolar, problema que està lacrant el Dret a l'Educació dels nostres menors, impedit que alguns d'ells reben la formació necessària que els permeta accedir al món laboral, eixir de l'exclusió social i trobar el seu lloc en la societat.

D'altra banda ha continuat el treball de l'equip d'absentisme relacionat amb la intervenció en els casos individuals i la prevenció amb els diversos tallers i activitats preventives realitzades.

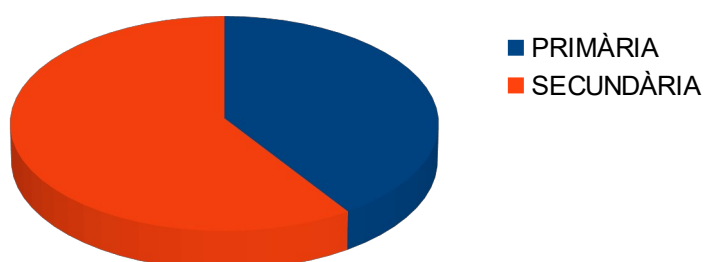
A continuació s'exposa un resum de la situació actual i de les actuacions i activitats dutes a terme en matèria d'absentisme escolar en el municipi d'Alacant, durant el curs escolar 2022/23.

1 SITUACIÓ DE L'ABSENTISME ESCOLAR DURANT EL CURS 2022/23

1.1. Expedients d'absentisme oberts, segons nivells d'ensenyament al llarg del curs 2022/23

NOMBRE D'EXPEDIENTS D'ABSENTISME	EDUCACIÓ PRIMÀRIA	EDUCACIÓ SECUNDÀRIA	TOTAL
	96	140	236

EXPEDIENTS NOUS D'ABSENTISME ESCOLAR PER NIVELLS, CURS 2022/23

1.2. Casos iniciats en cursos escolars anteriors, segons nivells d'ensenyament

A més de treballar amb els alumnes que es detecten nous cada curs, continuem treballant amb altres la intervenció amb els quals va començar en cursos anteriors. En aquest sentit, durant el curs escolar 2022/2023, hem mantingut la intervenció i el seguiment amb 781 alumnes. El procés que precedeix a la correcció d'una situació d'absentisme pot ser complex i més o menys llarg en funció d'una diversitat de factors entre els quals destaquen els psicosocials, els sociofamiliars i les característiques del menor. És per això, que en moltes ocasions, els factors que intervenen en l'origen del problema absentista són de lenta solució, suposen processos d'evolució llargs, que solen durar mes d'un curs escolar i la intervenció per part de professionals especialitzats es prolonga per més temps.

NOMBRE D'EXPEDIENTS D'ABSENTISME	EDUCACIÓ PRIMÀRIA	EDUCACIÓ SECUNDÀRIA	TOTAL
	295	486	781

1.3 Absentisme escolar per zones d'escolarització.

ZONA S-A (1)	
CEIP Gabriel Miró, Benalúa, Mora Puchol, San Gabriel, El Palmeral, Florida, Jose Carlos Aguilera, Enric Valor, Rafael Altamira, San Francisco de Asís, Los Almendros CONCERTADA: Médico Pedro Herrero, Virgen del Rosario, Jesús María (Asís), San Juan Bautista, INSTITUTS: Figueras Pacheco, Antonio José Cavanilles, Bahía Babel, Mare Nostrum.	
TOTAL ALUMNAT ABSENTISTA	155

ZONA S-B (2)	
CEIP: Eusebio Sempere, El Tossal, Ausias March, Oscar Eslá, Gastón Castelló, Rabassa, San Nicolas de Bari, Campoamor, Ramon Llul, San Roque, San Fernando, Prácticas La Aneja, Santo Domingo, Joaquin Sorolla, San Blas, La Cañada, Verdegás, CONCERTADA: Sagrada Familia, Nazaret, Nuestra Sra. de los Ángeles, SanTA María del Carmen, San	

Antonio de Pádua, La Purísima y San Francisco, Don Bosco, Sagrado Corazón, María Auxiliadora, Altozano, INSTITUTS: Miguel Hernández, Jorge Juan, 8 de Marzo, Doctor Balmis, San Blas.	
TOTAL ALUMNAT ABSENTISTA	188

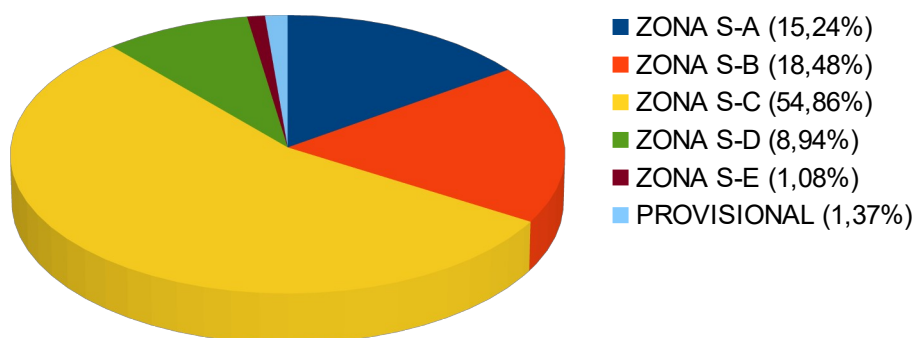
ZONA S-C (3)	
CEIP: Isla de Tabarca, Virgen del Remedio, Monte Benacantil, Gloria Fuertes, Santísima Faz, Juan Bautista Llorca, La Paz, Lucentum, Emilio Varela, CONCERTADA: San Agustín, Casalarga, Jesús María Villafranzeza. INSTITUTS: Virgen del Remedio, Leonardo Da Vinci, Las lomas, Gran Vía.	
TOTAL ALUMNAT ABSENTISTA	558

ZONA S-D (4)	
CEIP Carlos Arniches, 9 d'Octubre, Manjón Cervantes, Pedro Duque, Azorín CONCERTADA: Santísimo Sacramento-FEYDA, San Juan de la Cruz, Nuestra Sra, del remedio, San José Hijas de la Caridad, San José de Carolinas, Santa Teresa, Inmaculada-Jesuitas, Calasancio, Sagrados Corazones. INSTITUTS: Jaime II, El Pla.	
TOTAL ALUMNAT ABSENTISTA	91

ZONA S-E (5)	
CEIP La Condomina, Costa Blanca, La Almadraba, El Faro, Voramar, La Albufereta, Mediterráneo, CONCERTADA: Jesús María(CEU), Aire Libre INSTITUTS: Playa de San Juan, Cabo de la Huertas, Radio Exterior	
TOTAL ALUMNAT ABSENTISTA	11

PROVISIONAL	
Alumnat absentista que tenint el seu domicili en el municipi d'Alacant, es troben matriculats en instituts dels municipis de Sant Vicent del Raspeig i de Sant Joan	
TOTAL ALUMNAT ABSENTISTA	14

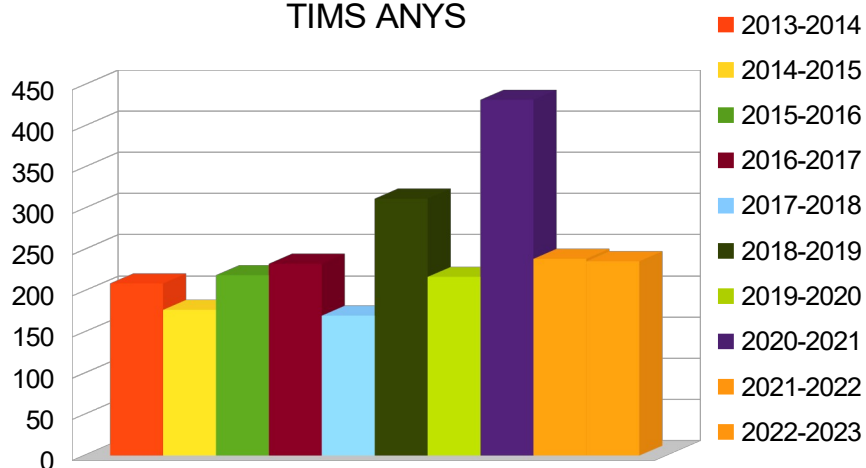
ABSENTISME ESCOLAR PER ZONES D'ESCOLARITZACIÓ

1.4 Evolució de l'absentisme en els últims 10 anys

PERÍODE	NOMBRE CASOS
2013-2014	209
2014-2015	177
2015-2016	219
2016-2017	233
2017-2018	170
2018-2019	312
2019-2020	217
2020-2021	432
2021-2022	239
2022-2023	236

EVOLUCIÓ DE L'ABSENTISME EN ELS ÚLTIMS ANYS

1.5 Menors sense expedient

Al llarg del curs, es reben informes d'absentisme escolar als quals no se'ls arriba a obrir expedient, ja que només requereixen gestions puntuals, no suposant un treball d'intervenció continuada.

Existeixen diferents motius pels quals no els obrim expedient d'absentisme escolar: ja no resideixen en el municipi d'Alacant, estan a punt de complir els 16 anys o ja els han complits. Igualment, existeixen casos sobre els quals realitzem algun seguiment en coordinació amb altres municipis del territori espanyol, però als quals

no s'arriba a obrir expedient per no ser Alacant el seu municipi de referència. Durant aquest curs hem registrat un total de **143 casos** de menors amb els quals hem realitzada alguna actuació però no se'ls ha obert expedient.

MENORS SENSE OBRIR EXPEDIENT	143
-------------------------------------	-----

1.6 Absentisme i escolarització

En iniciar el curs escolar 2022/23, a conseqüència de l'augment de l'escolarització sobrevinguda en l'etapa extraordinària d'escolarització, es va detectar des de la Comissió d'Escolarització Municipal, que alguns dels alumnes que acudeixen a la Regidoria d'Educació perquè els assignen plaça escolar, no sempre arribaven al seu centre escolar de destinació una vegada assignada la plaça. És per aquest motiu que hem obert una nova línia de treball que inclou la recerca d'aquests alumnes que en principi semblava que quedaven sense escolaritzar, ja que no s'havien presentat en el centre escolar.

Des de la Comissió d'Escolarització, es va remetre als centres escolars un correu electrònic, perquè informaren la Regidoria d'Educació si l'alumnat que la Regidoria li havia comunicat que anava a assistir al centre escolar, es presentava o no. Des de la Regidoria, s'ha realitzat una recerca inicial dels alumnes que no s'han presentat en el centre escolar on se'ls havia assignat la plaça, i si no hi ha hagut resposta o hi ha hagut una resposta no favorable, en el sentit que no anava a assistir al col·legi o institut per diferents motius, s'han derivat al Departament d'Absentisme escolar.

Des del Departament d'Absentisme hem realitzat la gestions pertinents per a localitzar les famílies, esbrinar els motius de la no assistència al centre escolar i resoldre en funció de cada motiu.

MENORS ATEsos DERIVATS D'ESCOLARITZACIÓ.	46
---	----

En general, les causes de la no presentació de l'alumnat en els centres assignats ha sigut:

- ✓ Menors ucraïnesos, que tenien Alacant com a ciutat de primer recurs, però posteriorment se'ls ha derivat a una altra província per a la seua estada a Espanya.
- ✓ Menors que s'han presentat en el centre assignat, però que s'han pres més temps de l'establert per a la presentació.
- ✓ Menors les famílies dels quals no estaven conformes amb el centre escolar assignat per proximitat o altres motius, que s'ha reconduït la situació i han acabat incorporant-se a un centre escolar.

De tots ells, no hem hagut d'obrir cap expedient d'absentisme escolar, per la qual cosa considerem aquesta nova activitat com molt favorable de cara a la prevenció de l'absentisme escolar, en poder actuar des d'un primer moment amb les famílies que entren en la matriculació sobrevinguda, que per qualsevol motiu, deixen els xiquets i xiquetes a les seues cases sense escolaritzar.

1.7 Casos Derivats a la Fiscalia de Menors

L'EDUCACIÓ és un dret reconegut en la Constitució Espanyola de 1978, igualment, és un mitjà indispensable per a accedir a altres drets en condicions d'igualtat, per la qual cosa ni els pares, mares, tutors i tutores legals, poden tractar com una opció optativa, la decisió de si el menor ha de complir amb l'escolarització obligatòria o no.

L'educació té per objecte vetlar perquè cada xiquet i xiqueta tinga assegurada la preparació necessària per a la vida activa, i acabe l'ensenyament obligatori amb les eines necessàries per a poder fer front tant al desenvolupament d'una vida autònoma i independent, com al desenvolupament integral de la seua personalitat.

Per això, en aquests casos en els quals esgotem els nostres recursos enfront de l'absentisme escolar, sense arribar a resoldre el problema absentista, només ens queda l'opció de posar-ho en coneixement de la Fiscalia de Menors, atesa la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil, que en el seu art. 13.2 diu que "Qualsevol persona o autoritat que tinga coneixement que un menor no està escolaritzat, o no assisteix al centre escolar de manera habitual i sense justificació durant el període obligatori, haurà de posar-ho en coneixement de les autoritats públiques competents, que adoptaran les mesures necessàries per a la seua escolarització".

Per a això, elaborem un informe psicosocial detallat, en el qual es descriu la situació del cas en particular, les característiques sociofamiliars que envolten el menor i la seua família, les mesures adoptades i els passos seguits per a intentar la resolució de l'absentisme escolar, juntament amb la còpia de tots els documents que consten en l'expedient i que es consideren necessaris per a conèixer i poder valorar el problema.

En general, són alumnes als quals encara els falten diversos cursos escolars complets per a finalitzar l'ensenyament obligatori o famílies amb xiquets i xiquetes xicotets, als quals els queden encara molts anys d'escolarització obligatòria i en els quals es considera que la intervenció del sistema judicial pot ser beneficiosa per als menors.

Gran part dels casos que derivem a la Fiscalia de Menors acaben en una denúncia contra els pares i les mares per delictes d'abandó de família', contemplat en l'art. 226 del Codi Penal. En molts d'ells, es requereix la nostra presència en els diferents jutjats d'instrucció per a ratificació de l'informe emès davant del jutge que instrueix el cas i, posteriorment, la nostra assistència com a testimonis als judicis orals que se celebren en els jutjats penals.

Durant el curs 22/23 hem remès 22 informes a la Fiscalia de Menors i hem assistit en 11 ocasions a Jutjats d'Instrucció i en 19 a Judicis Penals. Igualment se'ns han sol·licitat 4 informes des de la Fiscalia de Menors.

SISTEMA JUDICIAL	
DERIVACIONS A LA FISCALIA DE MENORS	22
ASSISTÈNCIA A JUTJATS D'INSTRUCCIÓ	11
ASSISTÈNCIA A JUDICI PENAL	19
SOL·LICITUD D'INFORMES DES DE FISCALIA DE MENORS	4

En tots els casos, en els quals hem assistit durant aquest curs escolar, a Judici Penal, les sentències han sigut condemnatòries cap als progenitors o tutors/es legals, en alguns casos s'ha celebrat el judici i en uns altres la família s'ha conformat

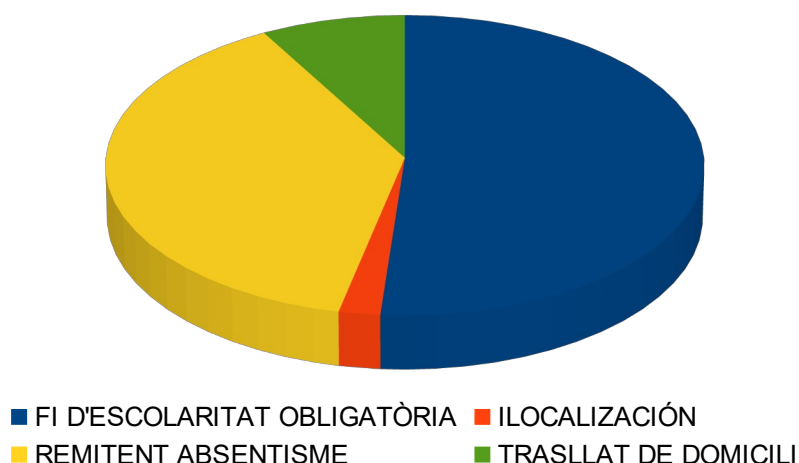
amb la pena sol·licitada pel Ministeri Fiscal en un acte de mediació previ al judici Penal.

1.8 Tancament d'expedients

Durant el curs 22/23, s'han tancat un total de **281 expedients**. Molts d'ells són casos que manteníem oberts i en seguiment de cursos anteriors, que hem de tancar perquè han arribat al final de l'edat d'escolarització obligatòria, però continuen en gran percentatge en intervenció amb Serveis Socials o amb les unitats de Salut Mental infantojuvenil i adolescent USMIA, o qualsevol altre recurs per a resoldre les seues diverses problemàtiques. Les intervencions amb aquesta mena de problemàtiques són lentes i requereixen d'anys per a la seua resolució, per la qual cosa no es pot inferir que els expedients tancats per fi d'escolaritat obligatòria acaben sent abandó o fracàs escolar.

MOTIU DE TANCAMENT	Núm. D'EXPEDIENTS
FI D'ESCOLARITAT OBLIGATÒRIA	144
NO LOCALITZACIÓ	6
REMET ABSENTISME	108
TRASLLAT DE DOMICILI	23
TOTAL	281

EXPT TANCATS DURANT EL CURS ESCOLAR 2022/23

2.- ALTRES ESTADÍSTIQUES

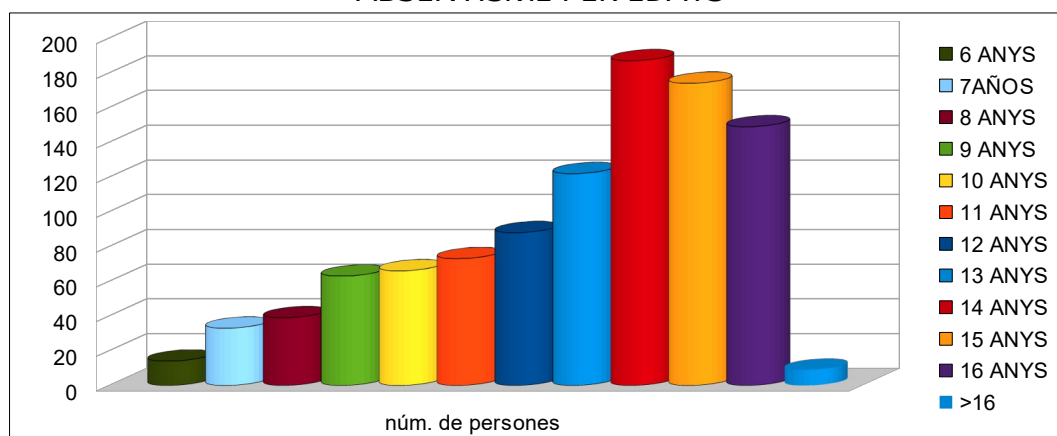
L'estudi dels expedients d'absentisme treballats durant el curs escolar 2022/2023 ens permet extraure les següents dades d'interès estadístic:

2.1 Absentisme per edats

Les edats dels menors absentistes amb els quals hem treballat el curs escolar 2022/23, es distribueixen de la següent manera:

EDAT	NOMBRE D'ABSENTISTES NOUS	NOMBRE ABSENTISTA ANTERIORS	TOTAL
6 ANYS	14	0	14
7 ANYS	20	13	33
8 ANYS	13	26	39
9 ANYS	7	56	63
10 ANYS	12	54	66
11 ANYS	15	58	73
12 ANYS	21	67	88
13 ANYS	35	87	122
14 ANYS	64	123	187
15 ANYS	30	144	174
16 ANYS	3	146	149
>16 ANYS	2	7	9
TOTAL	236	781	1017

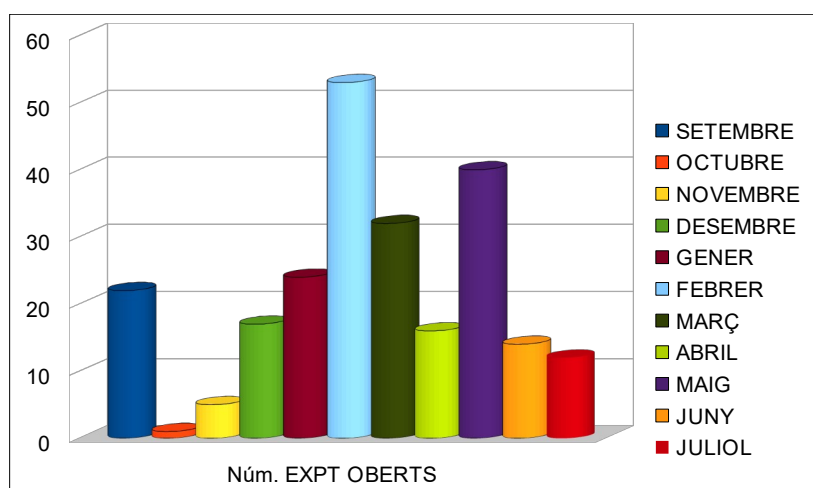
ABSENTISME PER EDATS

2.2 Entrada de casos distribuïts per mesos

L'alumnat absentista ha anat arribant gradualment al llarg del curs 2022/2023 segons la distribució següent:

MES	NOMBRE D'ALUMNES
SETEMBRE	22
OCTUBRE	1
NOVEMBRE	5
DESEMBRE	17
GENER	24
FEBRER	53
MARÇ	32
ABRIL	16
MAIG	40
JUNY	14
JULIOL	12
TOTAL	236

2.3 Absentistes per nacionalitat

ABSENTISTES	NOMBRE	PERCENTATGE
ESPANYOLS	943	92,7%
ESTRANGERS	56	5,5%
DESCONEGUT	18	1,8%
TOTAL	1017	100%

En la taula de més avall apareixen desglossats els absentistes per nacionalitats

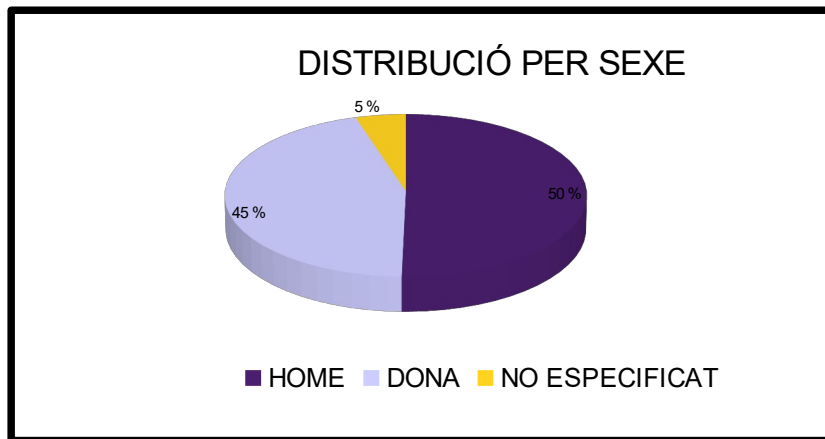
NACIONALITAT	CASOS
ALGÈRIA	16

L'ARGENTINA	1
EL BRASIL	1
LA XINA	1
COLÒMBIA	11
DOMINICA	1
ESPANYA	943
ELS EUA	1
HONDURES	1
ITÀLIA	1
EL MARROC	1
MÈXIC	2
MOLDÀVIA	1
EL PERÚ	1
POLÒNIA	2
REPÚBLICA DOMINICANA	1
ROMANIA	3
RÚSSIA	3
UCRAÏNA	3
VENEÇUELA	5
TOTAL	56

2.4 Absentistes per sexe

Quant al sexe dels menors absentistes, s'observa un nombre lleugerament superior d'alumnes absentistes, en relació amb les alumnes.

HOMES	512	50%
DONES	457	45%
NO ESPECIFICAT	48	5%
TOTAL	1017	

3. -COL·LABORACIONS DE LA POLICIA LOCAL.

Durant el curs escolar 22/23, s'ha pogut comptar amb la col·laboració del cos de la Policia Local en la vigilància de l'escolaritat obligatòria. La labor que es realitza des de la Policia és fonamental, ja que reforça els aspectes legals que plantegem als pares i les mares al llarg de les intervencions, ajudant a veure a les famílies el component legal de l'absentisme escolar.

COL·LABORACIONS DE LA POLICIA LOCAL		
CARTES NOTIFICADES PER LA POLICIA A LES FAMÍLIES	CARTA D'ESCOLARITZACIÓ	6
	CARTA RECORDATORI D'OBLIGACIÓ DE L'ESCOLARITAT	9
	CARTA DE FALTES	33
	CARTA REINCIDENTS	3
	CARTA CITACIÓ A ENTREVISTA	31
	CARTA ESTIU	13
	TOTAL CARTES	95
INFORME DE MENORS LOCALITZATS AL CARRER	4 INFORMES	

4.- ACTIVITATS PREVENTIVES

4.1 L'Escola de la Reina

“L'escola de la reina” és un conte amb una guia d'activitats educatives per a treballar la prevenció de l'absentisme escolar en l'ensenyament primari. Les unitats de treball que formen la guia afavoreixen el reconeixement dels valors que al llarg del text hem intentat reflectir. El treball finalitza amb un joc educatiu per a ajudar a interioritzar tot l'après amb el conte i les activitats. Aquesta activitat va ser premi en el II Concurs de Bones Pràctiques Municipals atorgat per la FEMP i el Ministeri

d'Educació. Any 2016.

“L'escola de la reina” és un conte senzill. La seua lectura és el punt de partida per a iniciar el treball i es fa amb el suport de professionals contacontes. Després, l'activitat continua amb tres blocs d'activitats, en els quals es destaquen diferents valors a través d'exercicis individuals o dinàmiques de grup. A continuació està el joc, que només adquireix sentit si es coneix el conte.

El treball va dirigit a aquells mestres que desenvolupen la seua activitat en algun cicle de l'ensenyament primari. Les activitats proposades ofereixen flexibilitat al professorat perquè trie l'activitat o activitats que considere oportunes, per al seu grup i nivell d'edat i té com a objectiu servir de suport, com un recurs educatiu més,

a aquells que estiguen interessats en la prevenció de l'abandó i absentisme escolar a les seues aules.

El quadern d'activitats està dividit en TRES GRANS BLOCS:

- En el primer, intentem augmentar el valor de l'escola en si mateixa, volem fer veure a l'alumnat els beneficis de l'aprenentatge formal o reglat, i la transmissió de la cultura i el coneixement. Sobretot volem fer-li veure les repercussions negatives de no formar-se, i com es pot orientar un futur millor a través de l'EDUCACIÓ i de l'existència a l'ESCOLA.
- El segon bloc està relacionat amb determinats valors encaminats a millorar les relacions personals i l'adaptació dels alumnes al sistema educatiu. L'objectiu d'aquest apartat és que tots els menors troben el seu lloc a l'escola i la seua adaptació siga favorable a la continuïtat en els estudis i contrària a l'abandó. Aquest punt treballa valors com el respecte cap als altres, el respecte cap a altres cultures, l'empatia o el valor de l'experiència.
- En el tercer bloc, hem intentat destacar els valors relacionats amb l'esforç personal. Si bé durant etapes evolutives inicials, és possible aprendre jugant, posteriorment l'aprenentatge suposarà un esforç per part de l'alumnat. Pensem que amb la motivació adequada, el menor realitzarà l'esforç necessari per a afrontar la secundària. Hem de reforçar els esforços. En aquest bloc tractem valors com la responsabilitat, el treball en equip o la valorització dels líders adequats amb la vista posada en l'adolescència i el pas a la secundària.

El punt final el posa el joc de 'L'escolade la reina', en ell es resumeixen els continguts que s'han anat treballant en les activitats anteriors d'una manera lúdica i pedagògica. Es juga per equips, els alumnes han de contestar preguntes que estan relacionades amb els continguts del conte, per a anar a poc a poc ascendint la "muntanya grisa" i arribat a l'ensenyament secundari.

Al llarg del curs escolar 22/23 s'ha realitzat l'activitat en centres educatius d'Alacant, amb la qual cosa s'ha arribat a alumnes de la ciutat.

CENTRE ESCOLAR	NOMBRE ALUMNES
----------------	----------------

CEIP ANTONIO MORA PUCHOL	160
CEIP CAMPOAMOR	102
CEIP LA PAZ	97
CEIP OSCAR ESPLÁ	45
CEIP SAN FRANCISCO DE ASÍS	86
CEIP SANTÍSSIMA FAZ	38
CEIP SANTO DOMINGO	58
CEIP 9 D'OCTUBRE	50
CC NATZARET	36
CC PURÍSSIMA Y SAN FRANCISCO	250
TOTAL	922

4.2. Programa de suport a la prevenció de l'absentisme escolar (APAE)

L'APAE és un programa de suport i reforç educatiu escolar a menors de la ciutat d'Alacant. L'alumnat procedeix de famílies vulnerables que necessiten aqueix reforç i que no disposen de recursos econòmics suficients per a abonar les classes de reforç escolar necessàries per als seus fills i filles. El programa es duu a terme mitjançant un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i la Universitat d'Alacant i es gestiona des de la Regidoria d'Educació (Departament Tècnic de Prevenció de l'Absentisme Escolar) per part de l'Ajuntament, i des de la Universitat Permanent de la Universitat d'Alacant (UPUA), per part de la Universitat. Els beneficiaris són alumnes en edat d'escolarització obligatòria (6-16) que residisquen a la ciutat d'Alacant.

Correspon al Departament d'Absentisme Escolar, l'organització i programació de les classes, la selecció i distribució de l'alumnat, la matriculació, localitzar i disposar els espais i el control de l'assistència a classe. Correspon a la UPUA, la selecció de professors i professores voluntaris, que són alumnes de la Universitat Permanent amb matrícula activa dins de la proposta formativa de la Universitat Permanent.

Les classes se situen en centres sociocomunitaris municipals i es distribueixen en grups de primària i de secundària, assignant el professorat voluntari als diferents centres municipals, atenent criteris de formació i especialització, experiència, proximitat al seu domicili i preferències personals. Els alumnes també es

distribueixen pels diferents centres segons la proximitat al domicili familiar i les seues necessitats acadèmiques i les sessions es duen a terme sempre fora de l'horari escolar.

La característica més destacable d'aquest programa és que estableix un marc de cooperació entre totes dues institucions basat en la solidaritat intergeneracional fent ús de l'educació com a vehicle conductor. És una experiència enriquidora per als dos col·lectius que hi participen: d'una banda, els menors, que poden beneficiar-se dels coneixements i habilitats de docents madurs, amb àmplies experiències professionals i personals, que es troben en un moment vital més tranquil, afavorint així la transmissió no sols de coneixements sinó de valors educatius que acompanyaran l'estudiant durant tota la seua etapa escolar. D'altra banda, els professors i les professores voluntaris, que han demostrat el seu interès en la formació permanent al llarg de tota la seua vida i que participen d'un envelliment actiu, aprofitant, més enllà de la seua etapa laboral activa, les seues experiències com a educadors i educadores per a ajudar xiquets i xiquetes que no tenen recursos per a accedir a aquesta mena de serveis, afavorint així la inclusió social de col·lectius més desfavorits i prevenint entre ells l'absentisme escolar.

La tònica general d'aquest curs ha sigut d'una participació més escassa per part del voluntariat, de fet, no hem pogut obrir grup de primària i secundària en tots els centres, no obstant això, els grups que s'han format han romàs estables durant tot el curs escolar.

El resum de participació del curs 2022/23, apareix reflectit en el quadre de la pàgina següent:

CENTRE	PRIMÀRIA	SECUNDÀRIA	TOTAL ALUMNES ATEOS PER CENTRE
ELS ÀNGELS Centre Social 2 C/ Illa de Cuba, 40	ALUMNES 10	ALUMNES 11	21
PLATGES Centre Comunitari "Platges" Av. Costa Blanca, 19	No hi ha hagut grup	ALUMNES 8	8

BABEL C. Comunitari "Felicitat Sánchez" C/ Alcalde Lorenzo Carbonell, 58	ALUMNES 10	No hi ha hagut grup	10
EL PLA Centre Comunitari El Pla C/ Barcelona, 16	ALUMNES 8	No hi ha hagut grup	8
CREM C/ Pare Mariana, 19	No hi ha hagut grup	No hi ha hagut grup	0
TOTAL ALUMNAT	28	19	47

4.3 Tallers

4.3.1 Talleres d'educació familiar

Una de les grans dificultats en la lluita contra l'absentisme escolar és poder comptar amb la col·laboració de les famílies amb menors absentistes. Ens trobem davant el paradigma, que en un alt grau, una de les causes de l'absentisme escolar, o bé té el seu origen en les dinàmiques familiars disfuncionals, o bé, en altres famílies que funcionen millor, la solució passa per dotar-los d'eines per a resoldre els conflictes educatius i les crisis adolescents, viscudes pels seus fills i filles, entre les quals es troba com un símptoma més l'absentisme escolar.

Doncs bé, és en aquestes situacions on sembla molt clar que per a la superació de molts casos d'absentisme escolar hem de treballar amb les famílies, no obstant això, davant la convocatòria de les famílies a tallers o activitats per a augmentar el seu potencial a l'hora de resoldre problemes amb els seus fills i filles, ens trobem amb una de les grans dificultats del nostre treball, les famílies no acudeixen als tallers, no es comprometen, no es responsabilitzen en la solució de l'absentisme escolar, sent aquest un dels principals motius pels quals la superació de l'absentisme escolar a vegades és tan complicat.

Aquest curs escolar hem utilitzats dos formats per a intentar arribar a elles, el format xarrada-cafè i el format de tallers tradicionals.

Xarrada cafè amb famílies

Transmetent valors

Davant la posada en marxa dels tallers per a les famílies, sorgeix la necessitat d'una intervenció encaminada a l'adquisició d'habilitats parentals i eines que faciliten un correcte desenvolupament, educativoemocional dels menors, incidint tant en la prevenció de l'absentisme escolar, amb la finalitat d'aconseguir una igualtat i equitat que els permeta un bon procés educatiu i la millora del benestar en totes les àrees, ja que l'educació reglada juntament amb l'educació familiar són els pilars per a això.

L'Objectiu és establir un espai dedicat a oferir informació, formació i oportunitats de reflexió sobre temes relacionats amb les responsabilitats parentals. Brindar suport a les famílies amb xiquets i xiquetes perquè puguin exercir eficaçment les seues funcions educatives i de socialització, i superar situacions de necessitat i risc social. Es tracta de promoure la prevenció amb el foment de canvis en el comportament i l'adopció de pautes saludables en la dinàmica familiar.

Com a objectius **específics**

- Treballar la manera de tenir un bon ambient familiar.
- Conèixer la necessitat de tenir normes i límits en la família.
- Veure els beneficis d'establir normes familiars de manera assertiva.
- Adquirir eines per a la solució de conflictes i problemes en la família.
- Fer conscient la relació afectivitat, poder i violència.
- Diferenciar disciplina i violència.
- Identificació de barreres en la recepció de missatges per part de xiquets i xiquetes.

La **metodologia** del taller s'ha estructurat en un format de xarrada-cafè, aquest curs com a novetat, pensant que aquest format era més pròxim i atractiu per a la participació de les famílies. Donat el tipus de temes tractats, les sessions són

vivencials i promouen una interacció constant. L'enfocament metodològic es basa en la construcció activa de l'aprenentatge, on els conceptes s'interioritzen a partir de les experiències quotidianes dels participants, el treball i la discussió en grup, així com l'anàlisi de vídeos.

Els tallers s'han dut a terme setmanalment, de març a juny de 2023, en el CEIP Mora Puchol, els dilluns en horari de 9.00h a 11.00h.

Els **destinataris** dels tallers són mares i pares sense eines per a solucionar dificultats o simplement manejar les situacions que es presenten diàriament amb els fills i les filles.

- ✓ INICIE/FI: març del 2023 a juny de 2023
- ✓ NOMBRE DE SESSIONS: 11
- ✓ TEMPORALITZACIÓ: 1 sessió setmanal
- ✓ DURACIÓ: 2 hores
- ✓ LLOC: al centre escolar CEIP Mora Puchol
- ✓ TÈCNIC QUE IMPARTEIX EL TALLER: educadora familiar.

S'ha **avaluat** el taller a través de l'observació participant i mitjançant un qüestionari a les mares. L'acolliment per part de les participants és molt bona, expressen que els continguts del taller els són molt útils i manifesten el seu desig de continuar acudint a les noves sessions que es puguin oferir en el pròxim curs.

La conclusió final és que ha sigut un encert triar aquest format més nou i dur-lo a terme en el centre escolar. D'aquesta manera, s'acosta les famílies a aquest i es potencia la idea que tant mares, pares i docents estem en la mateixa tasca, que és educar els nostres xiquets i xiquetes i dotar-los dels recursos educatius, per a després poder tenir millors oportunitats. És per això que el curs pròxim es programaren un major nombre de tallers amb aquest format en diversos centres escolars.

Taller per a famílies

Millorant les relacions amb els nostres adolescents

L'adolescència és una etapa de transició crucial en la vida dels nostres fills i filles, on es produeixen importants canvis físics, emocionals i socials. És un període en el qual els joves cerquen la seua identitat, exploren noves experiències i enfronten desafiaments propis d'aquesta etapa.

Els **objectius generals** són conèixer millor les necessitats i canvis que experimenten els nostres adolescents, enfortir la comunicació i el vincle familiar, així com establir límits i normes adequades. També s'abordaran temes com la gestió d'emocions, la resolució de conflictes, la prevenció de conductes de risc i la promoció

d'una autoestima saludable.

Els **objectius específics**

- Conèixer hàbits positius i negatius de comunicació més importants.
- Sensibilitzar sobre la importància de la comunicació en la família.
- Posar normes i límits.
- Mostrar l'efecte que les habilitats i les contra habilitats tenen en les relacions familiars.
- L'autocontrol.

La metodologia és participativa, on l'educadora familiar que guia el taller té un rol de conductor i facilitador del procés, propiciant la interacció i l'intercanvi d'idees entre els participants. Es persegueix que les famílies puguin compartir les seues experiències, aprendre els uns dels altres i generar un aprenentatge col·laboratiu. A més, s'utilitzen recursos audiovisuals, com vídeos i material didàctic, per a il·lustrar situacions i facilitar la comprensió dels temes tractats. També es brinda espai per a la reflexió individual i la formulació de preguntes, amb la finalitat d'estimular l'autoreflexió i l'autoconeixement.

Els **destinataris** dels tallers són mares i pares de xiquets i xiquetes absentistes que manquen d'eines per a solucionar dificultats o simplement manejar les situacions que es presenten diàriament amb els adolescents.

- ✓ INICIE/FI: març del 2023 a juny de 2023
- ✓ NOMBRE DE SESSIONS: 11
- ✓ TEMPORALITZACIÓ: 1 sessió setmanal
- ✓ DURACIÓ: 2 hores
- ✓ LLOC: En l'oficina d'absentisme escolar
- ✓ TÈCNIC QUE IMPARTEIX EL TALLER: educadora familiar.

L'avaluació del taller s'ha realitzat mitjançant el pas d'un qüestionari als participants en el qual queda reflectit un alt grau de satisfacció. Manifesten haver millorat les relacions amb els seus fills adolescents, la relació familiar és més fluida i han après a manejar millor els conflictes.

4.3.2 Tallers d'educació social

Destinatari

Aquests tallers van dirigits a l'alumnat adolescent en edat d'escolaritat obligatòria, amb característiques personals i socials que presenten dificultats i mancances a l'hora de gestionar, acudir a classe, o tenir una convivència cívica en el centre educatiu.

Objectiu general

Reduir l'absentisme escolar, sobre la base de millorar l'adaptació dels adolescents al context educatiu, ajudant-los a descobrir les diferents necessitats, interessos, motivacions i aspiracions, així com ampliar la visió del seu futur en la vida a conseqüència de la seua implicació en el seu procés educatiu, mobilitzant els seus recursos personals perquè es produísca la vinculació i responsabilitat davant els seus estudis. Tractem de prevenir l'abandó escolar prematur i fomentar la integració socioeducativa de l'alumnat.

Cal destacar la necessitat de coordinació amb l'equip directiu de cada centre a inici de curs, perquè els continguts curriculars s'adapten de manera transversal.

Durant aquest curs escolar s'han realitzat tallers en els següents centres d'ensenyament:

a) IES Antonio José Cavanilles

NOM DEL TALLER: Reconnectant amb l'aula

EL TALLER FORMA PART DEL RECURS ESPECIAL DEL CENTRE: PAC i Àmbits

DESTINATARIS: 2n ESO i 2n ESOPAC

NOMBRE D'ALUMNES QUE HAN PARTICIPAT: 36

IMPARTIT PER: Educadora Social i TIS

INICI: Octubre de 2022

FI: Maig de 2023

b) IES EI PIA

NOM DEL TALLER: Reconnectant amb l'aula
EL TALLER FORMA PART DEL RECURS ESPECIAL DEL CENTRE: PAC
DESTINATARIS: PAC
NOMBRE D'ALUMNES ALS QUALS VA DESTINAT: 10
IMPARTIT PER: educadora social i TIS
INICI: octubre de 2022
FI: maig de 2023
NOMBRE DE SESSIONS I DATES: mensuals

c) IES Gran Via

NOM DEL TALLER: Reconnectant amb l'aula
EL TALLER FORMA PART DEL RECURS ESPECIAL DEL CENTRE: PAC
DESTINATARIS: 1r ESO A i PAC
NOMBRE D'ALUMNES ALS QUALS VA DESTINAT: 35
IMPARTIT PER: educadora social i TIS
INICI: octubre de 2022
FI: maig de 2023

d) IES Leonardo da Vinci

NOM DEL TALLER: Reconnectant amb l'aula
EL TALLER FORMA PART DEL RECURS ESPECIAL DEL CENTRE: ACIS
DESTINATARIS: 2n ESO D
NOMBRE D'ALUMNES ALS QUALS VA DESTINAT: 24
IMPARTIT PER: educador social i TIS
INICI: gener de 2023
FI: maig de 2023

e) IES Verge del Remei

NOM DEL TALLER: Reconnectant amb l'aula
EL TALLER FORMA PART DEL RECURS ESPECIAL DEL CENTRE: ACIS
DESTINATARIS: 2n ESO E
NOMBRE D'ALUMNES ALS QUALS VA DESTINAT: 33
IMPARTIT PER: educadora social i TIS
INICI: octubre de 2022

FI: maig de 2023

INSTITUT	NOMBRE ALUMNES
ANTONIO JOSÉ CAVANILLES	36
GRAN VIA	35
EL PLA	10
LEONARDO DA VINCI	24
VERGE DEL REMEI	33
TOTAL	138

Portem un parell d'anys, observant que la conducta de l'alumnat en aquests tallers està empitjorant, són més disruptius, els costa més mantenir l'atenció i són més poc inclinats a deixar-se ajudar, arribant la nostra intervenció una mica tard, perquè aquestes conductes ja estan molt instaurades, són més resistents a aquesta mena d'intervencions i requereixen un espai major de temps per a la maduresa del menor. És per això que el curs pròxim la

nostra oferta de tallers anirà dirigida a 6è de primària, a aquells grups que previ estudi es considere oportú.

5.- COMISSIÓ TÈCNICA MUNICIPAL DE PREVENCIÓ I CONTROL DE L'ABSENTISME ESCOLAR

La Comissió va ser constituïda al maig de l'any 2022, per la qual cosa aquest curs escolar recentment finalitzat 2022/23, ha sigut el primer curs complet de funcionament de la Comissió. Hem convocat 3 sessions, segons el que s'estableix, octubre, març i juny, i les subcomissions, a l'octubre, les de les 5 zones i al març, la zona 3, S-C. Aquesta zona 3, S-C, és la que suporta el major pes d'alumnat absentista, per la qual cosa requereix un major esforç de tota la comunitat educativa per a treballar l'absentisme escolar.

Durant aquest curs escolar, hem iniciat un treball especial per a promocionar l'educació infantil, com un graó important en la prevenció de l'absentisme escolar. Hem constituït un grup de treball, amb l'objectiu de conscienciar les famílies dels beneficis que obté l'alumnat quan cursen aquesta etapa educativa, que encara que sense ser obligatòria, és la que establirà les bases dels aprenentatges escolars, considerant ja com un factor de risc d'absentisme escolar, començar l'ensenyament obligatori en primer de primària sense haver cursat l'etapa infantil.

Grup de treball d'educació infantil, format per membres dels equips directius dels següents centres escolars:

CEIP Monte Benacantil

CEIP Gloria Fuertes

CEIP Lucentum

CEIP Manjón Cervantes

CEIP Mora Puchol

Esc. infantil El Tossalet

Una representant de la Inspecció Educativa

Coordinadora del Departament d'Absentisme Escolar Municipal

A més, hem comptat amb la col·laboració especial de coordinadors de l'Impulsa Kumpania de la Fundació del Secretariat Gitano i de FAGA.

A conseqüència del treball d'aquest grup de promoció de l'educació infantil, hem elaborat un tríptic i un cartell sobre els beneficis en el desenvolupament dels xiquets i xiquetes en cursar l'etapa d'infantil, aprovat per la Comissió, que es troba a la disposició dels centres educatius i de qualsevol ciutadà interessat, en la pàgina web municipal

<https://www.alicante.es/es/contenidos/absentismo-escolar-o>

D'altra banda, en aplicació de la Resolució de 29 de setembre de 2021, de la Direcció General d'Inclusió Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'actuació davant situacions d'absentisme escolar en els centres educatius sostinguts amb fons públics de la Comunitat Valenciana, i sent aplicable a la segona etapa d'educació infantil, la Fase I del Protocol d'absentisme escolar, hem desenvolupat una altra de les actuacions preventives, aprovades per la Comissió Tècnica de Prevenció i Control de l'Absentisme Escolar, amb la finalitat de promoure l'assistència a classe. Aquesta activitat ha consistit en l'adaptació del Protocol a la segona etapa d'infantil.

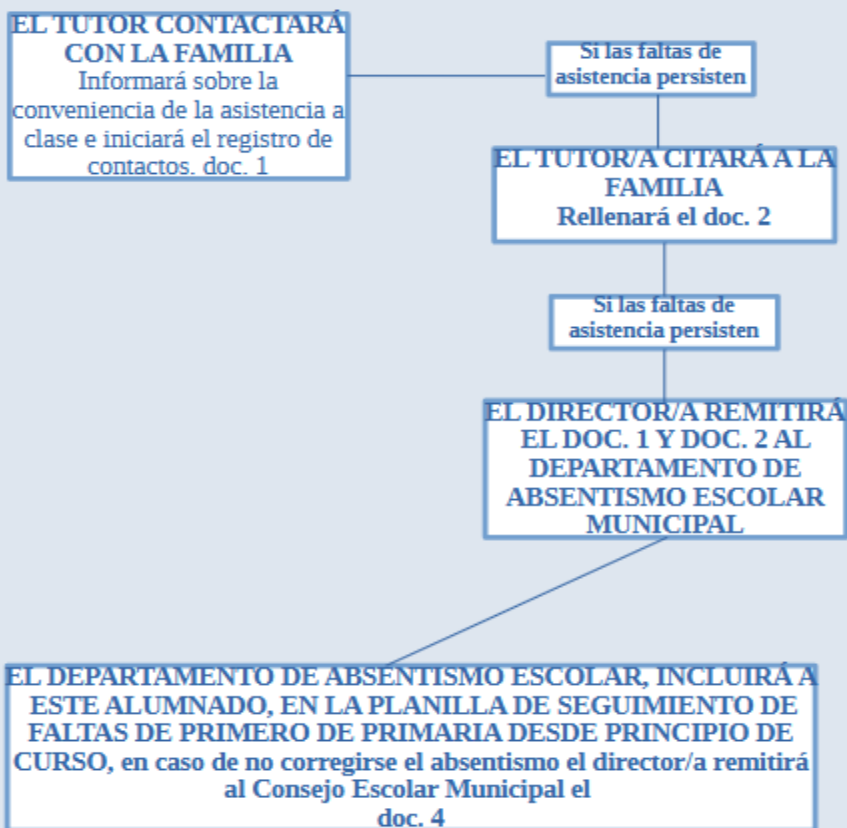
<https://www.alicante.es/es/contenidos/absentismo-escolar-o>

PREVENCIÓN DEL ABSENTISMO ESCOLAR ACTUACIONES EN 2º CICLO DE INFANTIL

CONTROL DE ASISTENCIA A CLASE SEGÚN
PROTOCOLO
DE ABSENTISMO ESCOLAR

A PARTIR DE INFANTIL DE 5 AÑOS.

Será de aplicación, cuando el alumnado reúna los criterios de las faltas de asistencia superiores a las relacionadas en el protocolo de absentismo escolar

JUSTIFICACIÓ DE FALTES D'ASSISTÈNCIA

Igualment, hem tingut l'oportunitat de veure, des de la Comissió, una de les preocupacions que històricament ens han transmès els centres educatius, sobre la disjuntiva a l'hora de justificar les faltes d'assistència a classe. No tots els centres escolars tenen els mateixos criteris a l'hora d'acceptar les justificacions que les famílies argumenten per a excusar la no assistència dels seus fills i filles a classe.

Al llarg del curs escolar, hem anat elaborant i contrastant amb els centres escolars i adaptant-nos a la legislació vigent sobre aquest aspecte, elaborant un altre document, aprovat per la Comissió Tècnica de Prevenció i Control de l'Absentisme Escolar, que aclareix en la mesura que siga possible, la distinció entre el que són faltes justificades i el que no ho són i la manera en la qual han de ser justificades les faltes.

<https://www.alicante.es/es/contenidos/absentismo-escolar-o>

AYUNTAMIENTO DE ALICANTE
CONCEJALIA DE EDUCACIÓN

PROCEDIMIENTO A SEGUIR ANTE LAS FALTAS DE ASISTENCIA A CLASE

PRECEPTOS LEGALES

¿QUE ES EL ABSENTISMO ESCOLAR?

"La ausencia de escolarización, falta de asistencia reiterada y no justificada adecuadamente en el centro educativo y la permisividad continuada o la inducción al absentismo escolar durante las etapas de escolarización obligatoria". Ley 26/2015, de 28 de julio de modificación del sistema de protección a la infancia y adolescencia.

"La falta de asistencia no justificada, ocasional, frecuente o total de un alumno o alumna al centro educativo en las etapas de Educación Primaria, Educación Secundaria Obligatoria y Formación Profesional Básica, sea por voluntad propia o de la familia o representantes legales". Resolución de 29 de septiembre de 2021 de la Dirección General de Inclusión Educativa, por la cual se establece el protocolo de actuación ante situaciones de absentismo escolar..."

FALTAS INJUSTIFICADAS Y FALTAS JUSTIFICADAS.

"Se considerarán faltas injustificadas. Aquellas que carezcan de validez informativa y documental, trasladada por el alumnado, o sus padres, madres o representantes legales, en caso de ser menores de edad, al tutor o tutora del alumno o alumna". Decreto 195/2022 de 11 de noviembre del Consejo de Igualdad y Convivencia en el sistema educativo valenciano.

"Falta de asistencia injustificada: el alumnado falta a clase sin justificación que fundamente su ausencia, ni documento que explique el motivo de la falta de asistencia".

"Falta de asistencia justificada: cuando se justifique de manera adecuada y documentalmente, ante el tutor o tutora, las faltas de asistencia y puntualidad. En el caso del alumnado menor de edad, se justificará por parte de los padres, madre, tutores o tutoras legales". Resolución de 29 de septiembre de 2021 de la Dirección General de Inclusión Educativa, por la cual se establece el protocolo de actuación ante situaciones de absentismo escolar..."

COMISIÓN TÉCNICA MUNICIPAL DE PREVENCIÓN Y CONTROL DEL ABSENTISMO ESCOLAR

¿QUIEN JUSTIFICA LAS FALTAS DE ASISTENCIA Y LOS RETRASOS?

Quando los alumnos y alumnas son menores de edad, las faltas serán justificadas por el padre, la

FALTAS JUSTIFICADAS

Faltas justificadas: se admitirán las siguientes situaciones

- Pruebas médicas, asistencia a obligaciones ciudadanas donde se requiera la presencia del menor.- se presentará justificante o documento médico, suficientemente claro, en el que quede constancia de la imposibilidad de asistir a clase por pruebas médicas, consultas médicas, ejercicios de rehabilitación, declaración en juzgados, obtención del DNI, etc que deba realizar el alumno, en el tiempo en que dure la prueba.
- Enfermedad u hospitalización.- se presentará justificante, (se admitirán los justificantes obtenidos de la aplicación de "GVA-Salut", o justificante emitido por el personal administrativo y/o sanitario del Centro de Salud, que acredite que el menor ha asistido al centro en horario lectivo), informe médico que acredite la imposibilidad de asistencia a clase o informe de hospitalización. Cuando el/la menor, debido a enfermedad crónica, tenga informes previos que acrediten tal enfermedad, se tendrán en cuenta. Cuando esta situación se produzca de manera repetida, se consultará con los técnicos de absentismo escolar, de referencia en su centro.
- De manera excepcional.- se podrán contemplar ausencias por indisposición transitoria, justificadas verbalmente por los padres, según el procedimiento establecido. Las indisposiciones transitorias reiteradas, deberán justificarse documentalmente. Cuando esta situación se produzca de manera repetida, se consultará con los técnicos de absentismo escolar.

Otras circunstancias

El tutor/a o profesor/a, puede considerar circunstancias u otras motivaciones lo suficientemente sólidas, que podrán tener la consideración de faltas justificadas. En los casos del alumnado con expediente de absentismo escolar abierto, estas excepciones deberán ser comunicadas al técnico de absentismo escolar de referencia.

Faltas NO JUSTIFICADAS

Se consideran faltas no justificadas todas aquellas que no se encuentren recogidas en los supuestos anteriores.

El no cumplimiento de la justificación de faltas de asistencia y de puntualidad, según el procedimiento descrito, por parte de los padres, madres y/o tutores/as legales, dará origen a la aplicación del Protocolo de actuación ante situaciones de absentismo escolar, según la Resolución de 29 de septiembre de 2021.

